

Zorgpact: *een blik op vier* *jaar beweging*

ZORG
ONDERWIJS
OVERHEID

Zorgpact

Voorwoord

Alleen samen creëren we vernieuwing in de zorg! Dat was de titel van het pamflet waarmee we het Zorgpact in juli 2015 aftraptten. We zijn nu 3,5 jaar verder en deze oproep is actueler dan ooit. Met het Zorgpactprogramma is een beweging van duizenden organisaties en tienduizenden professionals en studenten zorg en welzijn gemobiliseerd. Ik ben diep onder de indruk van de energie van deze beweging en de innovaties die samenwerkingen overal in het land nu al gerealiseerd hebben. Het is een stille revolutie, waar een ongekende kracht van uitgaat.

De ministeries van OCW en VWS kozen met het Zorgpact voor een nieuwe manier van werken: de regionale samenwerking echt centraal stellen en het programmateam in een faciliterende rol. Het is een groot compliment voor de betrokken zorg-, welzijns-, onderwijs- en overheidsorganisaties dat deze vernieuwingsbeweging ook na 2018 actief gefaciliteerd blijft. Met onder meer het Actieprogramma Werken in de Zorg van het kabinet, de Actie-agenda Leven Lang Ontwikkelen van de SER en de verschillende projecten en programma's vanuit koepelorganisaties en andere maatschappelijke instellingen zijn regionale samenwerkingen verzekerd van steun. Steun voor een cultuuromslag in zorg en welzijn. Steun voor meer samen investeren in huidige en toekomstige zorgprofessionals. Steun voor een groot maatschappelijk doel: dat iedereen de best mogelijke zorg krijgt.

De inspanningen van het Zorgpact maken we op dit moment van overdracht voor u inzichtelijk. In deze uitgave laten we zien wat we beoogden, wat we gedaan hebben, wat er is bereikt en hoe onze resultaten en inzichten een vervolg krijgen. Wilt u meer weten of bent u op zoek naar de inspirerende verhalen achter deze samenvatting? Neem dan een kijkje op www.zorgpact.nl en zie zelf hoe vernieuwend leren en werken in zorg en welzijn steeds meer gestalte krijgt. Ik wens u veel succes in huidige en toekomstige samenwerkingen, want: alleen samen creëren we vernieuwing in de zorg!

Doekle Terpstra

Leeswijzer

In deze uitgave vindt u de belangrijkste feiten en cijfers van de Zorgpactbeweging op een rij. De indeling volgt de opzet en activiteiten van het programma.

Het programma Zorgpact startte in juli 2015 met vier programmalijnen:

1. De vorming van **Regionale Zorgpacten**
2. Het ontwikkelen van een **Kopgroep** met goede voorbeelden
3. Het oplossen van belemmeringen door **Ruimte in de regels** en
4. Het stimuleren van meer aanvragen vanuit zorg en welzijn voor het **Regionaal Investeringsfonds mbo**

Een jaar later ging het Zorgpact zich op verzoek van de regionale samenwerkingen ook inspannen voor kennisdeling op vier thema's:

Permanent leren, Zorg en technologie, Leren in de praktijk en Toenemende opleidingseisen. Recent is daar het thema vmbo zorg en welzijn aan toegevoegd.

Voor alle programmalijnen en de vier genoemde thema's is in deze uitgave in kaart gebracht wat het doel was, wat de belangrijkste resultaten, inzichten en beoogde effecten zijn en hoe het nu verder gaat. Zo krijgt u in kleine hoofdstukken snel een overzicht van deze feiten, aangevuld met wat interessante cijfers en voorbeelden of quotes van betrokken samenwerkingen.

Al deze informatie vindt u ook online, samen met een schat aan mooie artikelen en portretten van de samenwerkingsinitiatieven. Kijk hiervoor op www.zorgpact.nl.

Regionale Zorgpacten

Zorgpacten

1 ZorgpactNoord	10 Zorgpact Midden Nederland
2 Zorgpact Kennemerland,
Amstelland en Meerlanden	11 Zorg- en Welzijnspace Midden-
en Zuid-Gelderland
3 Zorgpact Groot Amsterdam, Zaanstreek-
Waterland en Noord-Holland Noord	12 Zorgpact Rotterdam
4 Zorg- en Welzijnspace Flevoland	13 Zorgpact Zeeland
5 Oost: Zorgpact IJssel-Vecht	14 Zorg- en Welzijnspace West-Brabant
6 Oost: Zorgpact Twente	15 Zorgpact Midden-Brabant
7 Oost: Zorgpact Stedendriehoek / Noord-Veluwe	16 Zorgpact Eindhoven-de Kempen
8 Oost: Zorgpact Achterhoek	17 Zorgpact Limburg
9 Zorgpact Haaglanden en Nieuwe Waterweg Noord	

Doel

Eén van de doelstellingen van het Zorgpact was dat op regionaal niveau zorg- en welzijnsinstellingen, scholen en overheden nauw samenwerkten met als doel een betere aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt in zorg en welzijn te realiseren. Het Zorgpact faciliteerde en stimuleerde de regionale samenwerkingen bij het opstellen en uitvoeren van de gezamen-

lijke actieagenda's in Zorgpacten. Om de ontwikkeling daarvan op een passende manier zichtbaar te maken en op regionaal en landelijk niveau van elkaar te leren, is de Volgspot ontwikkeld. De Volgspot is een methodiek om op een gestructureerde manier het gesprek aan te gaan over de voortgang en opbrengsten van samenwerking in de regio.

Feiten en cijfers

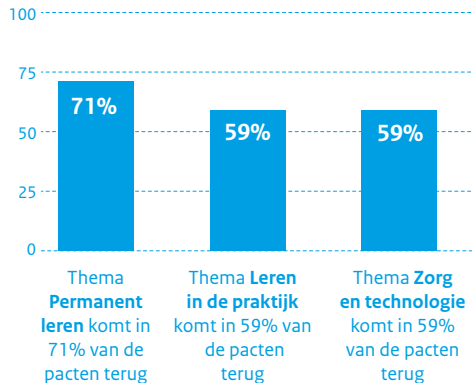
17 Regionale
Zorgpacten in 3,5 jaar
afgesloten

96 aangesloten
gemeenten/provincies

47 betrokken
mbo-/hbo-instellingen

1000+ betrokken
zorg- en welzijnsinstellingen

In totaal zijn
106
acties/
actielijnen
opgepakt

Resultaten

- In **17 regio's** zijn Regionale Zorgpacten gesloten
- De **samenwerking** tussen onderwijs- (met name mbo en hbo) en zorg- en welzijnsinstellingen en regionale overheden is binnen alle Regionale Zorgpacten **geïntensiveerd**
- De voortgang van Regionale Zorgpacten is via **Volgspots** in 2017 in kaart gebracht. Dat was aanleiding om de actieagenda bij te stellen, meer focus aan te brengen en/of te integreren in de Regionale Aanpak Arbeidsmarkttekorten (RAAT)
- Veel Regionale Zorgpacten zijn geïntegreerd in de **RAAT's**, die centraal staan in het actieprogramma Werken in de Zorg

Inzichten

- De functie van de actieagenda verschilt per regio. Wij onderscheiden daarin de project-trekkersfunctie (coördineren en faciliteren van gezamenlijke acties/projecten), de platformfunctie (het organiseren van regionale uitwisseling) en/of een podiumfunctie (voor regionale vernieuwende initiatieven) van het Regionale Zorgpact
- Bestuurlijke visie en leiderschap vanuit zowel werkgevers, onderwijs als regionale overheden zijn essentieel om regionale Zorgpacten tot een succes te maken
- De Volgspot hielp de regio's om uit de waan van de dag te komen. Het was – meer dan een instrument – vooral een gespreksagenda om met de regio te spreken over de regionale context, de ambities en de resultaten
- Door de complexiteit en weerbaarheid van de uitdagingen, was het tot stand komen van een actieagenda met een duidelijke bestuurlijke opdracht niet eenvoudig
- Voor de zorg- en welzijnswerkgevers is het een complexe opgave om naast de urgente tekortenproblematiek ook te focussen op toekomstige vraagstukken en oplossingen

Effecten

- Doordat regionale uitdagingen steeds meer samen vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid worden opgepakt, kan de aansluiting tussen onderwijs en werkveld verbeteren
- Meer en betere stageplekken voor studenten beschikbaar kunnen stellen door gezamenlijk op te leiden voor de regio
- Leren op de werkplek (gekoppeld aan leven lang ontwikkelen van het zittende personeel) een impuls geven

Toekomst

De Regionale Zorgpacten zijn geïntegreerd in de RAAT's, die centraal staan in de aanpak van het actieprogramma Werken in de Zorg. Meer informatie: regioplus.nl/onze-activiteiten/raat

De commissie Werken in de Zorg borduurt voort op de Volgspot-aanpak met voortgangsgesprekken over de regionale samenwerking, waarbij de RAAT's een belangrijk aangrijpingspunt zijn.

Meer informatie:
ingrid@ingridgeerts.nl

Quotes

“In Amsterdam leiden we vanaf nu op voor de regio in plaats van voor de eigen instelling!”

Eric Hisgen, bestuurder SIGRA

“De Volgspot is van betekenis en meerwaarde. Voor het directieniveau als reviewinstrument om uit de waan van de dag te komen. Voor bestuurders om zicht te krijgen wat er allemaal speelt.”

Samenwerkende partijen van het
Zorgpact Oost

Kijk voor meer voorbeelden en quotes
op www.zorgpact.nl.

Kopgroep

Koplopers in alle

12

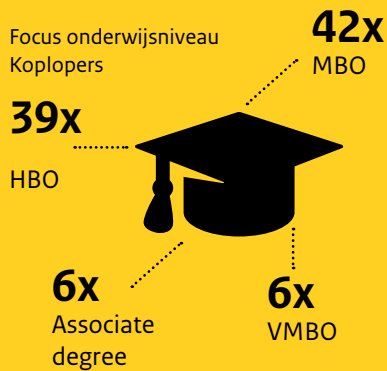
Provincies

Meer dan 30
netwerkm meetings
met in totaal ruim

900

deelnemers

Verdeling Koplopers
over zorgdomeinen

31x GGZ

58x Ouderen- en thuiszorg

23x Ziekenhuiszorg

15x Eerstelijnszorg

10x Jeugdzorg

21x Welzijn

Doel

Het doel van de Kopgroep was het zichtbaar maken van goede, inspirerende praktijkvoorbeelden die al concrete resultaten hebben geboekt. In de Kopgroep boden we deze initiatieven erkenning en een podium voor hun

voorbeelden en lessen. Door te laten zien wat werkt, hoe knelpunten zijn opgelost en elkaar uit te dagen, hielpen we andere samenwerkingen op weg en bouwden we aan een vernieuwingsbeweging in zorg en welzijn.

Quotes

“Het is heel plezierig als een student me even op weg helpt en dat er hulpmiddelen zijn waarin ik kan opzoeken hoe het werkt. Dan durf ik die middelen verder wel alleen te gebruiken.”

Fien, bezoeker wijkleerbedrijf Lokaal+ van Koploper Samen Slim Zorgen Thuis

“Meestal kun je wat je leert pas toepassen in een stage, dan is de kennis al een beetje weggezakt. In het leerbedrijf kun je direct reflecteren op wat je doet.”

Saffira, derdejaars student verpleegkunde van Koploper Leerbedrijf ‘De Koperhorst’ Logement ‘t Heerepoortje

“In levenden lijve ondervinden wat de impact van zaken is op je eigen leven, maakt je nederig over je functie als hulpverlener of leidinggevende naar de bewoner of cliënt toe.”

Kim en Iris, leidinggevend bij woonzorgcentrum KMSI de Hoge Heide en de Winde over de inleefsessie bij Koploper sTimul Nederland

Kijk voor meer voorbeelden en quotes op www.zorgpact.nl.

Toekomst

De Kopgroep zal worden voortgezet in het Actie Leer Netwerk van het actieprogramma Werken in de Zorg.

Neem voor meer informatie contact op met Karen Hofstede: 088-0182898
k.hofstede@actieleernetwerk.nl
www.actieleernetwerk.nl

Resultaten

- In de Kopgroep vormen **80 samenwerkingen** uit alle hoeken van zorg en welzijn en uit alle niveaus van het beroepsonderwijs een lerende gemeenschap
- De Kopgroep geeft initiatieven een podium en faciliteert **uitwisseling** met andere succesvolle samenwerkingen
- Koplopers hebben van en met elkaar geleerd op **9 Kopgroepbijeenkomsten**, in **3 coalities** en in **onderlinge uitwisselingen**
- In **15 maatwerktrajecten** zijn individuele Koploperprojecten geholpen te verduurzamen en op te schalen

Maatwerktrajecten en coalities

De ontwikkeling van de Kopgroep als lerende gemeenschap leidde tot de komst van maatwerkbegeleiding bij het verduurzamen en opschalen van Koploperprojecten en het faciliteren van samenwerking tussen Koplopers op specifieke onderwerpen in coalities.

Voorbeelden van individuele maatwerktrajecten:

- Inzichten in werkbaar zij-instroommodellen in de zorg
- 5 tips om wendbaar te blijven in een complexe wereld
- Drie scenario's voor verduurzaming van publiek private samenwerking
- Hoe van subsidie naar financiële verduurzaming?

Voorbeelden van coalities:

- **Coalitie 'Werken en leren'** – deze coalitie wil werkbaar modellen opstellen om zij-instroomtrajecten te organiseren vanuit de triple helix met bijbehorende financiering
- **Coalitie 'Mbo 2 de juiste plek in het zorgteam'** – deze coalitie onderzoekt welke hobbels er zijn voor het inzetten van mbo-1 en -2 medewerkers in de zorg en probeert deze weg te nemen door het verzamelen en delen van goede praktijkvoorbeelden
- **Coalitie 'Samenwerken in Onderzoek'** – deze coalitie verzamelt instrumenten die kunnen worden gebruikt voor het onderzoeken van de impact van de samenwerking op de cliënt en de kwaliteit van zorg

Kijk voor meer informatie over deze voorbeelden op www.zorgpact.nl.

Inzichten

- Koplopers vormen niet alleen een inspiratiebron voor andere samenwerkingen, maar juist ook voor elkaar
- Koplopers ervaren de lerende gemeenschap als een steun in hun ontwikkeling
- Goed voorbeeld doet volgen. Uit onderzoek van Platform 31 blijkt dat bij twee derde van de Koplopers (onderdelen van) het concept zijn overgenomen door andere regionale samenwerkingen

Effecten

- Studenten en professionals kunnen door goede Koploperprojecten beter en anders worden opgeleid
- Door samenwerking in Koploperprojecten kan een betere aansluiting tussen onderwijs en werkveld ontstaan
- Koploperprojecten kunnen door hybride leren en opleiden een rijke leeromgeving bieden aan studenten, docenten, professionals en cliënten
- Door te experimenteren en te leren in een community kunnen innovatieve ideeën en concepten worden aangescherpt en verbeterd zodat studenten, professionals en cliënten beter geholpen kunnen worden

Ruimte in de regels

ruim **70** opgehaalde
belemmeringen

26 relevante
(subsidie)regelingen
van de overheid
beschikbaar
voor regionale
samenwerkingen

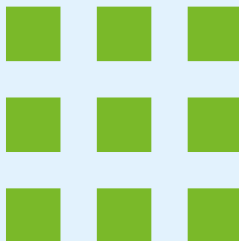
Met
9
overleggen,

213
telefoontjes en

307
e-mails

zijn de
belemmeringen
uitgezocht

Ambtenaren
van
3
ministeries hielpen
de regionale samen-
werkingen bij het zoeken
naar ruimte in de regels
(dat waren OCW,
VWS en SZW)

Resultaten

- Ruim 70 belemmeringen zijn opgehaald, geanalyseerd en opgelost
- 60 belemmeringen konden binnen de regels worden opgelost
- 10 belemmeringen zijn weggenomen door een andere aanpak in de regio
- Het **Stagefonds Zorg is verruimd** n.a.v. een aangedragen belemmering
- 11 openbare factsheets voor veel voorkomende vragen zijn ontwikkeld

Doel

Werken aan vernieuwing betekent (deels) onbekend terrein verkennen. Als je innoveert, stuit je mogelijk op vraagstukken of belemmeringen die de vooruitgang van je samenwerking in de weg staan. Denk aan vragen als: “Kan ik het onderwijsprogramma op school zomaar aanpassen?” en “Wat zijn de financiële mogelijkheden voor stagebegeleiding?”.

In de programmalijn Ruimte in de regels gingen beleidsmedewerkers van ministeries daarom samen met professionals op zoek naar gezamenlijke oplossingen voor vraagstukken en belemmeringen in de regionale samenwerking zorg-onderwijs-overheid.

Inzichten

- Er is meer ruimte in de regels dan menigeen denkt
- Kennis en durf zijn cruciaal om van bestaande ruimte gebruik te maken
- Direct contact, heldere uitleg over regelgeving en begrijpelijke informatie vanuit de overheid helpt samenwerkende partijen te innoveren en de afstand tussen overheid en professionals te verkleinen
- Belemmeringen zitten ook regelmatig in eigen regelgeving van instellingen of samenwerkingen

Effecten

- Denken vanuit ruimte in de regels kan helpen om de behoefte van de student, professional of cliënt centraal te stellen. Wat heeft die nodig om de beste zorg te verlenen of te krijgen en hoe kunnen we dat mogelijk maken?
- Een effect van het oplossen van belemmeringen kan zijn dat de administratieve lasten afnemen
- Gesprekken over regelruimte kunnen mensen in organisaties helpen te denken in kansen en ideeën in plaats van in problemen en obstakels

Voorbeeld

Voor het project Ketenstage, waarin studenten drie stages bij verschillende zorginstellingen lopen, paste het standaard stagecontract niet. Het praktische advies vanuit het Zorgpact was dat het standaardcontract in dit geval niet nodig is, maar een gecombineerd contract ondertekend door de drie instellingen afdoende is. Docent verpleegkunde Erik Jansen: “Het lag misschien wel voor de hand, maar zelf waren we er niet op gekomen. Deze oplossing passen we nu met succes toe in de praktijk.”

Kijk voor meer voorbeelden en quotes op www.zorgpact.nl.

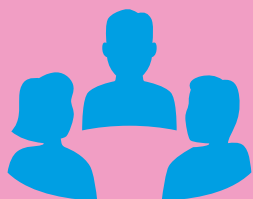

Toekomst

De aanpak Ruimte in de regels voor samenwerkingen zorg en welzijn-onderwijs-overheid krijgt een vervolg binnen het Actie Leer Netwerk van het actieprogramma Werken in de Zorg.

Voor meer informatie:
088-0182898
k.luidens@actieleernetwerk.nl
www.actieleernetwerk.nl

Regionaal Investeringsfonds mbo (RIF)

12 voorlichtings-
bijeenkomsten

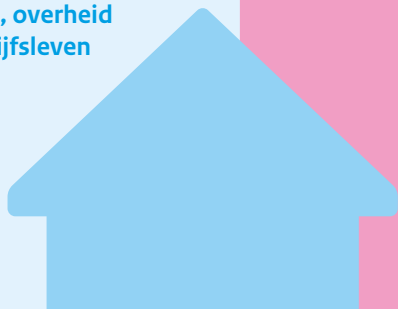

19 toegekende
RIF-subsidies voor zorg
& welzijnsprojecten

8 verschillende model-
len voor betere aansluiting
onderwijs-arbeidsmarkt

meer dan
100
betrokken organisaties
uit onder meer zorg, welzijn,
onderwijs, overheid
en bedrijfsleven

Doel

Het Regionaal Investeringsfonds mbo (RIF) van het ministerie van OCW is een regeling waar veel sectoren gebruik van maken. Onder de gesubsidieerde projecten van het RIF waren bij de start van het Zorgpact in 2015 relatief weinig

initiatieven uit de sector zorg en welzijn. Het doel was daarom om door stimulans vanuit het Zorgpact minimaal tien toegekende RIF-aanvragen voor projecten uit zorg en welzijn te realiseren.

Resultaten

- **19 toegekende RIF-subsidies** voor zorg- en welzijnsprojecten
- Niet-toegekende aanvragen zijn vaak toch gestart door de **concrete afspraken** tussen partners
- Onderwijsinstellingen en werkgevers in de sector zorg en welzijn zijn allemaal **bekend met de RIF-regeling**

Inzichten

- De RIF-subsidie geeft ook samenwerkingen tussen onderwijs en arbeidsmarkt in de sector zorg en welzijn een positieve impuls
- Er zijn diverse modellen/instrumenten ontwikkeld voor een betere aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt in zorg en welzijn (zoals zorg en technologie in (field)labs, practoraten, werken in de wijk en cross-over opleidingen)
- Het RIF-project van Zorgboulevard Roosendaal is succesvol verduurzaamd door het aanbieden van leven lang ontwikkelen

Effecten

“Door deze samenwerking zorgen we dat de toekomstige werkgevers bij de school binnenkomen en dat studenten goed voorbereid zijn op de arbeidsmarkt. Tegelijkertijd blijft het onderwijs zich vernieuwen door te investeren in apparatuur en onderwijsmethoden. Deze investeringen zijn dus in ieders belang.”

Oud-minister van OCW Jet Bussemaker in mei 2017

Voorbeeld

Met subsidie uit het RIF is in 2015 het Zorgtrainingscentrum Zwolle opgericht. Tot en met 2018 hebben 3.600 studenten en docenten (mbo/hbo, zorg en ICT) samen met 1.700 zorgprofessionals samen geleerd in een van de drie labs: het wijkzorglab, het zorgtechnisch lab en het zorgethisch lab. Na 2018 blijft het Zorgtrainingscentrum bestaan: als leeromgeving voor (aankomende) professionals en als locatie voor het invoelen, demonstreren, (door)ontwikkelen en testen van nieuwe zorgtechnologische toepassingen.

Kijk voor meer voorbeelden en quotes op www.zorgpact.nl.

Toekomst

Het RIF wordt verlengd voor de periode 2019 t/m 2022, waarin in totaal 100 miljoen euro subsidie beschikbaar is.

Meer informatie:
www.investeringsfondsmbo.nl

Leren in de praktijk

Zorgpact
organiseerde
over Leren in
de praktijk:

7
netwerk-
meetings

4
werk
bijeenkomsten

1 whitepaper
en
4 werkboeken met tips en
trucs voor leren in de praktijk

10 Regionale Zorgpacten
en
51 Koplopers
waren actief op dit thema

28

sessies over het thema
Leren in de praktijk op de
edities van de Landelijke
Werkdag Zorgpact

Doel

Zowel binnen de de samenwerkingen van de Koplopers en Regionale Zorgpacten als in het adviesrapport. 'Anders kijken, anders leren, anders doen' van de Commissie Innovatie Zorgberoepen & Opleidingen is veel aandacht voor het leren in de praktijk. Praktijkleren brengt leren en innoveren dicht bij elkaar, biedt

kansen voor onderwijs en werkgevers en leert studenten omgaan met complexe problemen in een interprofessionele setting. Door goede voorbeelden op te halen en kennisuitwisseling te organiseren beoogde het Zorgpact de samenwerkingen verder te helpen bij het organiseren van leren in de praktijk.

Resultaten

- Een netwerk van Koplopers op het thema leren in de praktijk, die **51 verschillende samenwerkingsvormen** zichtbaar maken waarin studenten optimaal kunnen leren en er minder uitval is onder studenten
- **2 portretten** van leren in de praktijkprojecten die beschreven hoe het opzetten van zo'n initiatief in zijn werk gaat
- Kennisuitwisseling en communityvorming met ruim **400 deelnemers** in estafettebijeenkomsten en werksessies
- Een handreiking **Leren in de praktijk** die professionals kan helpen bij het opzetten van een praktijklereninitiatief

Effecten

- Leren in de praktijk kan studenten een nieuwe manier van leren bieden: de praktijkcontext is leidend voor de te leren theorie in plaats van andersom. Zo kunnen studenten beter worden voorbereid op de werkpraktijk
- Door leren in de praktijk kunnen studenten vertrouwd raken met samenwerking met (zorgprofessionals van) andere disciplines, waardoor de stap naar combinatiefuncties kleiner wordt en de inzetbaarheid van toekomstige beroepsbeoefenaren groter
- Professionals leren van studenten en kunnen zo recente inzichten uit opleidingen meekrijgen

Voorbeeld

Nieuwe kennis en inzicht ontwikkelen en zo de beroepspraktijk en het beroepsonderwijs verrijken. Dat is waar Koploper Sparkcentres door interprofessioneel te leren en te werken naar streeft. In Sparkcentres komen onderwijs, onderzoek, ondernemerschap en praktijk bij elkaar rondom vraagstukken op het grensvlak van zorg, welzijn en sport. Studenten, docenten, onderzoekers en professionals werken intensief samen aan interprofessionele zorg- en welzijnsverlening en doorlopende onderzoekslijnen. Studenten van zeven verschillende opleidingen volgen in hun tweede jaar een module 'interprofessioneel praktijkleren' in de Sparkcentres. In de leerwerkplaats doorlopen zij hun stage als multidisciplinair team. Hierdoor leren de studenten meer over andere disciplines en over samenwerken bij het leveren van geïntegreerde zorg in teamverband.

Kijk voor meer voorbeelden en quotes op www.zorgpact.nl.

Inzichten

- Leren in de praktijk komt niet vanzelf tot stand. Dat vergt lef, inzet en creativiteit van alle betrokkenen
- Leren in de praktijk kan helpen de druk op opleidingscapaciteit te verlichten en om onderwijs op de werkplek en met het werkveld vorm te geven
- Leren in de praktijk biedt mogelijkheden voor echt samenwerken en gezamenlijk verantwoordelijkheid nemen voor het opleiden voor de regio
- Om studenten zelf eigenaar te maken van hun eigen leerproces is het belangrijk dat de docent verder gaat dan coachen: vragen stellen, verbindingen leggen en leerrijke omgevingen creëren zijn hiervoor belangrijke vaardigheden

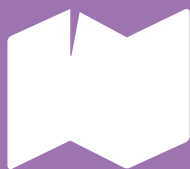
Toekomst

De opbrengsten van de Zorgpact-activiteiten op het thema Leren in de praktijk krijgen onder meer vervolg in het Actie Leer Netwerk van het actieprogramma Werken in de Zorg.

Voor meer informatie:
088-0182898
k.luidens@actieleernetwerk.nl
www.actieleernetwerk.nl

Zorg en technologie

Feiten en cijfers

25 **1** netwerkkaart met
goede voorbeelden van zorg en
technologie

10 Regionale Zorgpacten
en
16 Koplopers
waren actief op dit thema

Zorgpact organiseerde **6** netwerk-
meetings over Zorg en technologie

14

sessies over het thema
Zorg en technologie op de
edities van de Landelijke
Werkdag Zorgpact

Doel

Binnen de samenwerkingen van de Koplopers en Regionale Zorgpacten bleek veel aandacht voor de inzet van technologie in de zorg. We merkten dat zorgverleners en studenten het soms moeilijk vinden om technologie en ICT in te zetten in de werkcontext. Het doel van het Zorgpact was om zorgprofessionals en studenten meer handvatten te geven om technologie in te zetten zodat ze nog betere zorg kunnen verlenen en hun werk nog leuker en ook makkelijker kunnen maken.

Resultaten

- Diverse Koplopers en regionale Zorgpacten hebben **technologielifes** opgezet. In deze labs kunnen zorgverleners en studenten zien welke technologie er allemaal bestaat en oefenen met het inzetten daarvan in de zorg
- Er zijn verschillende vormen van **cross-over onderwijs** zorg en technologie gekomen. Van opleidingen als zorgtechnicus of Human Technology tot samenwerkingsprojecten tussen studenten zorg en welzijn en studenten techniek
- De inzet van technologie en ICT begint bij goede digitale en technologische vaardigheden. Er zijn daarom door verschillende onderwijs- en zorginstellingen **verschillende leervormen** opgezet om zorgprofessionals en studenten hier beter in op te leiden zodat zij ook het vertrouwen hebben om technologie op de werkvloer in te zetten.

Quote

“Ondersteunende technologie is steeds belangrijker voor huidige en toekomstige zorgprofessionals. Dit heeft gevolgen voor het leren en opleiden. We passen ons onderwijs continu aan op de technologische ontwikkelingen. Het LivingLab in Amersfoort waar studenten kennis maken met de dagelijkse praktijk en de nieuwste technologische mogelijkheden op het gebied van (ouderen)zorg is hier een voorbeeld van. We zoeken binnen deze projecten samenwerking met verschillende disciplines en partners.”

Ebby Pelsma, directeur Gezondheidszorg College van ROC Midden Nederland

Kijk voor meer voorbeelden en quotes op www.zorgpact.nl.

Toekomst

De opbrengsten van de Zorgpactactiviteiten op het thema Zorg en technologie krijgen onder meer een vervolg in het Actie Leer Netwerk van het actieprogramma Werken in de Zorg.

Voor meer informatie:

088-0182898

k.luidens@actieleernetwerk.nl

www.actieleernetwerk.nl

Inzichten

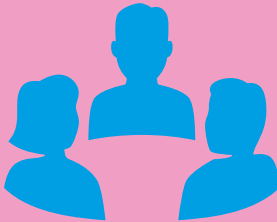
- Het is belangrijk om bij de basis te beginnen: zorgprofessionals moeten vertrouwen hebben in hun eigen digitale en technologische vaardigheden
- Voor een groep zorgprofessionals is het noodzakelijk om te laten zien hoe technologie als ondersteuning ingezet kan worden
- Het wel of niet succesvol zijn van het implementeren van een technologische oplossing of innovatieve onderwijsvorm, zit in kleine dingen zoals het persoonlijk contact

Effecten

- Als studenten, zorgprofessionals en cliënten zelf ervaren hoe technologie kan helpen in de zorg krijgen ze meer vertrouwen in hun eigen vaardigheden en de meerwaarde van technologie
- Met cross-over onderwijs tussen zorg en techniek kunnen studenten beter worden voorbereid op het werk van de toekomst waarin multidisciplinair samenwerken een belangrijke rol speelt
- Door de inzet van technologie in de zorg kan de cliënt meer zelf de regie houden over zijn eigen gezondheid

Permanent leren

Zorgpact
organiseerde over
Permanent leren:

2

dialogoog-
sessies

5

netwerk-
meetings

4

werk-
bijeenkomsten

7 innovaties
en producten van
Koplopers rondom
Permanent leren

12 Regionale Zorgpacten
en
35 Koplopers
waren actief op het thema
Permanent leren

21

sessies over het thema
Permanent leren op de
edities van de Landelijke
Werkdag Zorgpact

Doel

Binnen de samenwerkingen van de Koplopers en Regionale Zorgpacten bleek veel aandacht voor het leren van werkenden; een leven lang leren start bij het begin van iemands onderwijsloopbaan en stopt niet bij het behalen van een diploma. Vanuit de focus op dit permanente leren

in zorg en welzijn kwamen ook veel vragen vanuit de initiatieven hoe dit het beste kan worden vormgegeven. Door goede voorbeelden op te halen en kennisuitwisseling te organiseren beoogde het Zorgpact de samenwerkingen verder te helpen bij het inrichten van permanente leren.

Resultaten

- Samen met de SER organiseerde het Zorgpact de dialoogserie “**Hoe lerend werkt de zorg?**”. In het verlengde daarvan volgden nog 4 werkbijeenkomsten van het Zorgpact. In totaal verdiepten ruim 250 deelnemers uit het werkveld en onderwijs zich zo in vier sleutelgebieden van permanente leren
- Partnerschap van onderwijs in maatwerk voor werkenden groeit: Meer organisaties nemen **permanente leren als strategisch uitgangspunt** en geven daar in samenwerking invulling aan
- Groeiende aandacht en opvolging voor komende jaren: de SER startte geïnitieerd door het kabinet en naar analogie van de werkwijze van het Zorgpact de **Actie-agenda Leven Lang Ontwikkelen**.

Effecten

- Ruimhartiger, minder vrijblijvend en duurzaam investeren in ontwikkelen van werkenden
- Begeleiden van nieuwe medewerkers en mentorschap wordt (h)erkend als werk
- Meer gelijkwaardig partnerschap van werkgevers en onderwijs voor een betere leer-cultuur op de werkvloer en in het onderwijs
- Meer inzet van branche- of sectorbrede certificaten en vrijstellingen voor diploma-gericht onderwijs
- Meer autonomie en ondersteuning voor werkenden in hun eigen professionele ontwikkeling

Inzichten

- Leven lang leren is ook een leven lang laten leren: zonder faciliterende rol van werkgever en onderwijs lukt het niet
- Leer vraaggericht in plaats van aanbodgestuurd: de uitdaging voor organisaties is om de individuele leervraag tijdig te spotten
- Erkenning van het geleerde met breed geldende certificaten is essentieel om het leren te verduurzamen
- De werkplek is bij uitstek de leerplek: studenten en docenten op de werkvloer hebben een positief effect op het leren van werkenden
- De individuele situatie van een professional is uitgangspunt: meesterschap, autonomie en betekenisvol werk zijn de bepalende condities voor duurzame inzetbaarheid

Voorbeeld

De investering van Cordaan en Hogeschool van Amsterdam in de persoonlijke begeleiders is één van de prachtige voorbeelden hoe je in de sector ruimhartiger samen kunt opleiden om medewerkers meer tot bloei te laten komen.

Een voorbeeld dat investeert in persoonlijk leiderschap voor de lange termijn.

Kijk voor meer voorbeelden en quotes op www.zorgpact.nl.

Toekomst

De opbrengsten van de Zorgpact-activiteiten op het thema Permanent leren krijgen een vervolg in de Actie-agenda Leven Lang Ontwikkelen van de SER en in het Actie Leer Netwerk van het actieprogramma Werken in de Zorg.

Meer informatie:

- Actie-agenda Leven Lang Ontwikkelen (Yvonne Bernardt): y.berhardt@ser.nl
- Actie Leer Netwerk (Karin Luidens): 088-0182898
k.luidens@actieleernetwerk.nl
www.actieleernetwerk.nl

Toenemende opleidingseisen

Zorgpact organiseerde **2** 'whole system
in a room'-sessies over Toenemende
opleidingseisen

4 Regionale Zorgpacten
en
2 Koplopers
waren actief op dit thema

5

sessies over het
thema Toenemende
opleidingseisen op de
edities van de Landelijke
Werkdag Zorgpact

Doel

Binnen de samenwerkingen van de Koplopers en Regionale Zorgpacten bleek veel aandacht voor het omgaan met toenemende (en onnodig hoge) opleidingseisen voor personeel. Vanuit de focus op deze 'hbo-isering' in zorg en welzijn kwamen ook veel vragen vanuit de

initiatieven hoe dit het beste kan worden aangepakt. Door het voeren van gesprekken met betrokken partijen (o.a. werkgevers, zorginkopers, beroepsgroepen) wilde het Zorgpact komen tot gezamenlijke uitgangspunten en oplossingen voor dit vraagstuk.

Resultaten

- Het **bewustzijn** van betrokken partijen over de gevolgen van het stellen van (onnodig) hoge opleidingseisen voor de arbeidsmarkt is **ver groot**
- Een aantal belangrijke inzichten en goede voorbeelden rondom toenemende opleidingseisen en slimme functiemix zijn opgehaald en verspreid via de publicatie **"De samenwerking dient de mens"** en de website van het Zorgpact

Effecten

- Een goede mix van opleidingsniveaus kan de kwaliteit van zorg naar een hoger niveau tillen
- Meer ruimte voor een divers personeelsbestand qua opleidingsniveau biedt meer kansen voor studenten en professionals met een lager opleidingsniveau

Voorbeeld

Zorgpact Midden Nederland heeft het handboek 'CanMEDS-rollen in de praktijk van de ouderenzorg' ontwikkeld. Het handboek helpt zorgteams die willen werken aan een effectieve en efficiënte werkwijze en taakverdeling.

Kijk voor meer voorbeelden en quotes op www.zorgpact.nl.

Toekomst

In het Actie Leer Netwerk van het actieprogramma Werken in de Zorg wordt een ambassadeur jobcarving aangesteld. Deze zal onder meer kijken naar manieren om functies, rollen, bevoegdheden en verantwoordelijkheden in te richten en waar mogelijk opnieuw te ordenen. De inzichten vanuit het Zorgpact over toenemende opleidingseisen worden hierin meegenomen.

Voor meer informatie:

088-0182898

k.luidens@actieleernetwerk.nl

www.actieleernetwerk.nl

Inzichten

- Er zijn diverse ontwikkelingen die bijdragen aan de toenemende opleidingseisen. Bijvoorbeeld de toename van complexe zorg, het belang van omgaan met technologie, verschuiving naar de eerstelijnszorg en stijgende kwaliteitseisen
- Het is zeer lastig gebleken om grip te krijgen op de oorzaak en achtergrond van onnodig hoge opleidingseisen. Alhoewel de verschillende betrokken partijen delen dat dit moet worden voorkomen, hebben zij hier – vanuit hun rol – een verschillend perspectief op
- Zorgverleners van verschillende niveaus hebben ieder hun eigen kwaliteiten, kennis en vaardigheden. De kunst is om iedereen op de juiste plek op het juiste moment in te zetten
- Er bestaat geen universele 'optimale' personeelsamenstelling. Ga als werkgever in gesprek met zorginkopers over een adequate personeelsmix om aan de gestelde kwaliteitseisen te kunnen voldoen

Colofon

Tekst Programmteam Zorgpact

Vormgeving VormVijf, Den Haag

Drukwerk Telstar Media, Pijnacker

© Uitgave Zorgpact, december 2018

Met dank aan alle Regionale Zorgpacten, Koplopers en andere betrokken samenwerkingsinitiatieven uit het Zorgpact voor het delen van hun lessen, ervaringen en inzichten.

